

Slovenski Prijatelj.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja po pošti
4 fl. na leto.

Št. 6.

15. junija 1864.

XIII. tečaj.

Pridiga za 6. pobinkošno nedeljo.

(Od hvaležnosti do Boga; gov. M. T.)

„In je vzel sedmere kruhe, in je zahvalil, ter razlomil in dal svojim učencem, da bi pred(nje) položili.“ Mark. 8, 6.

V v o d.

V današnjem sv. evangelji smo slišali, kako je Jezus 4000 mož s sedmerimi kruhi in z nekoliko ribami nasitil. S tem nam daje zgled, kako naj tudi mi ubozim usmiljenje skazujemo in v potrebah zdihajočim pomagamo. Zraven pa imamo nad njim naj lepše ogledalo, kako naj svojemu nebeškemu Očetu za prejete darove hvaležnost dajemo. Zakaj preden je kruhe vzel in jih razlomil, da bi lačno ljudstvo nasitil, povzdignil je poprej svoje oči proti nebesom, naj bi spodobno hvalo dal tistemu, iz čigar dobrote nam dohaja vsak dober dar. S tem je hotel vso pričujočo množico in tudi nas podučiti, da nam ne gre Božjih darov uživati, kakor živini, ki nima pameti in spoznanja, ampak kakor pametnim stvarém, ki se s hvaležnim srcem spominjajo Očeta v nebesih, od kogar pride vsak dober, popolni dar.

Pač lep in zveličansk nauk, ki bi si ga imeli vsi ljudje z neizbrisljivimi čerkami v svoje serce zapisati! Ali ravno ta nauk je, na katerega ljudje, bodi Bogu potoženo! le že malo ali celo nič ne gledajo. Le redki so, ki bi Stvarniku za prejete darove spodobno hvalo dajali. In vendar ga ni nobena izmed nas, kateremu bi Gospod brez števila in brez mere, brez konca in kraja teh darov svojega usmiljenja ne skazoval. Ali smo pa tudi hvaležni, ali smo le nehvaležni? Naj se nam ne bo mogla nehvaležnost do Boga očitati, bomo danes z Njegovo

pomočjo premišljevali: 1. zakaj, 2. za katere darove posebno, in 3. kako naj mu za prejete darove zahvalo skazujemo. — Pripravite se!

Razlaga.

1. Bodimo Bogu hvaležni, zakaj? odgovarjam, brezštevilne so njegove dobre; Bog sam od nas to tirja; in velik dobiček je to za nas.

Kamorkoli se oberremo, razgrinja se pred našimi očmi neštevilno dobrot, ki jih uživamo. Nad nami so lepe nebesa, za katere smo po smrti namenjeni. Gori so oblaki, ki na zemljo rosé; solnce, mesec in zvezde, ki nam svetijo. Pod nami je zemlja, ki nam daje rudo, zelišča, travo in drevesa; vode, ki so polne rib; krotke domače živali in divje zverine, ki se dan za dnevom množé; hiše, v katerih stanujemo, prijatli, s katerimi se veselimo, oblačila, ki jih nosimo, jedí, ki jih uživamo, cerkve in oltarji, kjer nam tečejo studenci Božjih gnad. — Poglejmo sami sebe, kaj vidimo? Vidimo, da imamo telo, ki je za vse dela in opravila pripravno, roke, ki čutijo, oči, ki vidijo, ušesa, ki slišijo, jezik, ki govori, dušo, ki je po Božji podobi ustvarjena, um, s katerim spoznamo, spomin, s katerim ohranimo, in prosto voljo, s katero spolnujemo. Svesti smo si nekih čutil in nagonov, ki nas k dobremu priganjajo; žive domišljije, ki nam pomagata naše sklepe zverševati; svesti smo si notranjih tolažil, ki nam v terpljenji moč dajejo, posebnih gnad, ki nas v skušnjavah varujejo, da ne pademo. Veseliti se zamoremo trdnega zdravja, ki ga veliko drugih pogreša, in daru prave vere, ki smo jo pred milijoni družih nesrečnih prejeli.

In kdo je tisti, od katerega nam vse to dohaja? Vsemogočni in nezapopadljivi Stvarnik! In kaj je Stvarnika naklonilo, da nam skazuje tolike dobre? Nič drugega ne, kakor neskončna ljubezen, s katero nas je ljubil. On pri nas ne le ničesar ni našel, kar bi bilo zasluženja vrednega, temuč našel veliko, za česar voljo bi nas bil lahko zaverigel. On je že od vekomej sem vedel, da bomo njegove dobre obračali k pregreham, da bodo njegove stvari služile našim strastim, da nas bo zapeljala jed in pijača v nezmernost, oblačila v neči-

mernost, da bomo svoje roké stegovali zoper čistost in pravičnost, oči obračali na radovedne grešne poglede, ušesa odpirali nesramnosti, jezik rabili za kletev, rotnje in obrekovanje, in da bomo vse dušne moči napačno in grešno obračali. On je vedel, da bomo za voljo svojega zdravja le še prederzniši, da se bomo Njegovim gnadam le še terdovratniši zoperstavljali in pripomočke v zveličanje, ktere nam sv. cerkev ponuja, nevredno prejemali in si tako v pripomočke pogubljenja obračali. Vendar pa vsa naša hudobija Njegovi očetovski ljubezni ni mogla meje postaviti. Kdo bi torej pri tej ljubezni na dolžno hvaležnost zamogel pozabiti? Kdo se zderžati, da bi ga s srcem in z ustmi ne hvalil? In to toliko bolj, ker je te naše zahvale on sam željen, in se z nobeno stvarjo bolj razžaljenega ne čuti, kakor ako na njegove dobreote pozabimo. Zato je svojemu izvoljenemu ljudstvu hvaležnost še s posebnimi besedami priporočal. Ako jih je jarma Egipčevskega oprostil, zapovedal jim je spomin tega vsako leto o velikonočnem času obhajati (5. Mojz. 5.). Ker jim je na Sinajski gori zapovedi dal, praznovati so morali v zahvalo binkošne dni. In ker so 40 let pod Božjim varstvom po puščavi hodili in naposled srečno prišli v obljubljeno deželo, zato so morali njih mlajši vsako leto sedem dni pod šotori prebivati v spomin na veliko usmiljenost, ki jih je skazoval njih očetom. (3. Mojz. 23.) Zato se je Bog nad hvaležnostjo svojega ljudstva vselej britko pritožil, rekoč: „Ali tako vračuješ Gospodu, ti neumno in nespametno ljudstvo? Ali ni On tvoj oče, ki te je pridobil, in te naredil in vstvaril? Spomni se nekdanjih časov, premisli vse rodove; vprašaj svojega očeta, in ti bo naznanil, svoje predede, in ti bodo povedali.“ (5. Mojz. 32, 6. 7.) In po Izaiji (1, 2—5.) pravi: „Otroke sem zredil in povišal, oni pa so me zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja, in osel jasli svojega gospoda, Izrael pa ne pozna mene, in moje ljudstvo ne razumé. Gorje grešnemu rodu, s pregreho obteženemu ljudstvu, hudobnemu zarodu, pregrešnim otrokom; zapustili so Gospoda, preklinjali so svetega Izraelovega, odstopili so nazaj“; to je: Gorje nehvaležnemu ljudstvu, ki so Boga zaverгли!

Kakor je pa Bog od Izraelcev tirjal hvaležnost, tako in še bolj je hoče od nas, kolikor več dobrot smo pred njimi prejeli. Zato je še Kristus grajal nehvaležnost nad gobovimi, ki so bili ozdravljeni, pa niso prišli se mu zahvalit. „Li ni bilo 10 očiščenih?“ pravi, „kje je pa unih devet? Nobeden se ni našel, da bi bil Bogu čast dal, kakor ta ptujec.“ (Luk. 17, 17. 18.)

Da smo Bogu hvaležni, naj nas pa tudi lastni dobiček priganja, ki nam iz zahvale dohaja. Kaj ne, če ti je kdo hvaležen za to, kar mu daš, rad mu boš tudi drugič še pomagal; ako ti je pa nehvaležen že prvič, mu boš drugič na njegovo prošnjo herbet obrnil. Zato pravi sv. Avguštin, da je nehvaležnost korenina vsega hudega, da je sušivna sapa, ki vse dobro požgé, in studenec usmiljenja zaduší. In v bukvah modrosti beremo: „Upanje nehvaležnega se bo stajalo, kakor zimski led, in se bo razgubilo, kakor nepridna voda.“ (16, 29.) — Skazujmo torej Bogu dolžno zahvalo.

2. Ako smo pa Bogu za vsaki dar zahvale dolžni, smo mu za nekatere darove dolžni še posebne. K tem darovom se šteje dar prave vere, dar spreobrnjenja, ako smo po nesreči v smerten greh padli, in pa dar, da nas varuje veliko hudega, ki nam je neznano in bi nas lahko zadelo, ako bi Božje vsevidijoče oko nad nami ne čulo.

Pervi dar, vreden naše posebne zahvale, je dar sv. vere, v kateri smo rojeni in zrejeni. Vera v Jezusa Kristusa je največa gnada Božjega usmiljenja; sv. Pavl pravi: „Brez vere je nemogoče Bogu dopasti.“ (Hebr. 11, 6.) In Kristus sam govori: „Bog ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen, kdor pa ne veruje, je že sojen.“ (Jan. 3. 17. 18.) Vera je, ki nam kaže našo domačijo, proti kateri nam je popotovati, ter dobrote in veselje, s katerim bo naša duša preobilno napolnjena. Sv. vera je tista nebeška luč, ki temo nevednosti preganja in hudobijo v njeni gnjusobi odkriva. Ona nam daje pripomočke, to je: zakramente, ki nas na našem potu krepčajo, naše ranjene serca hladé, in če na krive pota zajdemo, nas sopet na pravega vodijo, in nam še ob smertni

uri tolažbo in serčnost dajejo. Zato pač ni mogoče, da bi kdo za tega daru voljo Bogu hvaležnosti ne skazoval.

Drugi dar je dar spreobrnjenja, ako smo po nesreči v kak smerten greh padli. Pač so redki med nami, kateri bi sami od sebe reči zamogli, da so svojo prvo kerstno nedolžnost vedno neomadeževano ohranili. Velikoveč moramo s kraljevim prerokom spoznati, da so se naše krivičnosti namnožile čez lase na naši glavi in se, kakor težko breme, vlegle na našo dušo. In kaj bi bil torej Bog smel z nami storiti? Ali mar ne zavreči nas, kakor Luciferja in njegove tovarše? Ja, in to bi bil smel toliko bolj storiti, ker se od hudobnega pota, na kterega smo zakermili, nismo hotli pri tej priči nazaj podati, temuč smo po njem le še naprej šli in greh na greh nakladali. Vendar pa nam je prizanašal, in nam zaporedoma, ne le čas; ampak tudi milost in pomoč spokorjenja dal. Odperl nam je po notranjem razsvetljenji naše oči, da smo zagledali svojo revo in nevarnost. Mečl je naše serce tako dolgo, da smo skesani k mašnikovim nogam padli in svoj greh spoznali. To storivši je po prerokovih besedah vse naše hudobije v globočino morja zaveznil, nas sopet za svoje otroke, prijatle in dediče sprejel, in nam spet znovič zgubljene pravice do nebes podelil. — Sodite sami, ako za ta dar spreobrnjenja Bogu nismo dolžni preserčne in vedne zahvale!

Vedne in posebne zahvale smo mu pa še za to gnado dolžni, ker nas veliko hudega varuje, ki nam je neznano, in bi nas lahko zadevalo, ako bi on tega od nas ne odvräčeval. Znanih nam je sicer veliko dobrot, ktere nam Bog na duši in na telesu skazuje; vendar pa jih morebiti ni nič manjše število, ki nam jih skazuje, pa jih mi ne poznamo. Smerten greh, kolika nesreča, — kolika serčna bolečina! Ni nam pa dvomiti, da je Bog taci bolečin ali smertnih grehov že brez števila od nas odvernü, mi pa od tega še vemo ne. Tudi drugih telesnih nesreč te Bog varuje. Tako, postavim, ako bi se bil to ali uno gotovo uro na kako pot odpravil, bi te bil lahko kak ropar ali tolovaj napadel, ali bi tam in tam postal, te lahko strela ubila, ali se tam pa tam mudil, se kak kamen na te sprožil in te do smerti pobil. Ali Božje, te nevarnosti vidijoče oko je vse k tvojemu dobremu obrnilo.

Ravno tako bi marsikteri, ki bi to ali uno službo prejel, ali to in to osebo v zakon dobil, imel sto in sto nadležnost in se kesal vse svoje žive dni. Ali Bog je tako obernil, da tega nisi dosegel, in te tako vseh nadležnost in vsega prepoznega kesanja obvaroval. Tako bi bili lahko naše polje in nogradi od toče poškodovani, živina od kuge zadeta, hiše požgane, mi sami z mnogoterimi boleznimi obiskani. Ali Božja previdnost vse to od nas odvrača, in Bog vé, koliko tacih dobrot bi se še našlo, ako bi nam bilo dano, v Božje neizvedljive naredbe pogledati. Ako pa Bogu hvalo dajemo že za kako srečno storjeno kupčijo, za solnčne in deževne dni, za bogate pridelke, za zdravje in druge dobrrote, koliko bolj mu jo moramo dajati še le za take darove, ki vse te visoko prekosé in na kterih je zveličanje naše duše še posebno ležeče!

3. Kako pa naj Bogu za vse to hvaležnost skazujemo? Sv. Avguštin pravi: „Bogu hvaležnost skazovati se nič drugega ne pravi, kakor spoznati, da nam vse dobro, kar imamo, od Boga dohaja, in za to ga hvaliti, vanj verovati z besedo in z djanjem.“

Najprej moramo tedaj spoznati, da vse dobro, kar imamo, imamo od Boga. Le prerado se godí, da pri tem, kar smo in kar imamo, pozabljujemo na tistega, od kogar vse pride. Svoje vednosti pripisujemo temu, da smo se pridno učili ali veliko izkusili, premoženje pripisujemo temu, da smo srečni, varčno ravnamo in pridno delamo, zdravje pripisujemo temu, da zmerno živimo, in tako se godí, da na mesto Boga pa sami sebe za molika na oltar postavljamo, kteremu se zahvaljujemo. Ali naj bomo z dušnimi ali telesnimi darovi še tako bogato obdarovani, jih vendar svojemu zasluženju ne moremo pripisovati, ampak radodarnosti Božjih rok. In gledé na to moramo sami sebe z oltarja zahvale pregnati, in Boga nanj postaviti ter s kraljevim prerokom Davidom klicati: „Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak svojemu imenu daj čast!“ (Ps. 113, 9.)

Kdor pa spozna, da je vse, kar ima in premore, dar Božjih rok, ta se tudi ustne hvale ne more zderžati, in to ne le enkrat ali dvakrat, ampak vsak dan pogostoma. Kolikorkrat se namreč zvečer k počitku podamo, ali zjutrej iz postelje vstanemo, kolikorkrat v cerkev pridemo, da svoje serce k Bogu

povzdiguje, in mu svoje zadeve pripovedujemo; tolikrat nam gre Gospodu zahvalo dajati za vse darove, ki nam jih je od prvega trenutka našega življenja do sedaj te ure skazal. Zahvaliti se mu moramo za živež, ki nam ga je podaril, zahvaliti za varstvo naše duše in našega telesa, za sveto vero, h kateri nas je poklical, za čas k spreobrnjenju in za vse nam znane in neznane dobrote.

Ta naša zahvala vendar ne sme samo na jeziku ostati, temuč mu jo moramo poslednjič še v svojih delih kazati. To pa se godi, ako Božje darove vselej za tisti cilj in konec obračamo, za ktereга so od Boga namenjeni. Jed in pijača naj nam ne bota, da bi svoje meso pasli in redili, temuč da svojo moč in zdravje ohranimo. Oblačilo ne zato, da bi telo lišpali in v greh vabili, temuč da se ž njim odevamo, in se mraza in vročine varujemo. Unanji počutki naj nam ne bodo zato, da bi ogledovali, poslušali in govorili, kar se ne spodobi, temuč da ogledujemo, poslušamo in govorimo, kar je po Božji volji. Dušni darovi naj nam ne bodo zato, da bi zoper bližnjega snovali, temuč da bi ž njimi Božjo voljo zmiraj bolje spoznovali in po njej živeli. Sv. zakramenti naj ne bodo zato, da bi svoje grehe in Božje rope množili, temuč za svoje dolgove zadostovali in se zveličali. V delih se bomo tudi še Bogu zahvalovali s tim, da smo usmiljeni do ubozih, ker to, kar storimo najmanjšemu izmed svojih bratov, to, pravi Kristus, bo tako sprejel, kakor bi bili njemu storili. On namreč sam za svoje darove plačila ne potrebuje; na mesto sebe pa je križem svet postavil uboge, ki so njegova podoba in naši sobratje. In tem naj pomagamo, bolnike obiskujemo, žalostne tolažimo, nevedne podučujemo, in tako z dušnimi in telesnimi deli Bogu dolžno zahvalo skazujemo.

S k l e p.

Ljubi moji! po teh naukih delajmo! Potem se smemo na njegov nebeški blagoslov tudi vprihodnjič trdno zanašati; naša preserčna zahvala bo Njegovo Očetovsko serce omečila, da nam svoje roke ne bo odtegnil nikdar. Le poslušajmo svet Tobijev, ki pravi: „Častite Boga nebes, in vpričo vseh živih ga hvalite, ker vam je skazal svojo milost!“ (12, 6.) Amen.

Pridiga za praznik sv. Petra in Pavla.

(Brez milosti Božje smo slabi, z njo pa močni; gov. A. L.)

„Ne, kakor da bi premogli iz sebe kaj premisliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga.“ 2. Kor. 3, 5.

V v o d.

Te besede sv. Pavla: „Ne, kakor da bi . . .“ imajo ali obsegajo dve prav nasprotni reči, namreč našo slabost in pa našo moč v dobrih delih, zaslužnih za večno življenje. Slabi smo namreč, kedar se zanašamo na svojo lastno moč in hočemo sami iz sebe kaj dobrega storiti. To spoznamo iz prvih besed sv. Pavla: „Ne kakor da bi zamogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe.“ Brez milosti in pomoči Božje še ne moremo kaj dobrega misliti, tim manj kaj dobrega in zaslužnega storiti; močni smo pa in terdni v dobrem, ako je Bog z nami in ako delamo z njegovo milostjo, kakor pravi sv. Pavl: „Naša zmožnost je iz Boga.“ Brez Boga in njegove milosti ne moremo nič, z Bogom pa in njegovo milostjo premoremo vse, to pomenjajo prejšnje Pavlove besede. To vam želim pa tudi dans bolj na drobno razložiti — dans v god sv. Petra in Pavla. Od sv. Petra se bomo učili, kako malo da premoremo brez Božje milosti, od sv. Pavla pa, koliko da premoremo z Božjo milostjo. Od Petra se bomo učili ne prederzni biti, ker ne premoremo nič brez Božje milosti, od Pavla pa ne maloserčni biti, ker z Bogom premoremo vse, manj pa ko premoremo brez Boga, toliko bolj ga prosimo za njegovo pomoč! — Sv. Peter in Pavl prosita Boga za nas!

R a z l a g a.

1. Od sv. Petra se učimo, da nič ne premoremo brez Božje milosti. Da prav spoznamo to resnico, moramo naj popred vedeti, kaj da je milost Božja. Vi slišite mnogo-krat govoriti od milosti Božje, pa le malokdo razumé to, kar sliši. Milost Božja je dvojna, ena je posvečujoča, druga pa delavna ali pomagajoča. Od prve govori sv. Pavl do Rim-

ljanov: „Opravičeni smo zastonj po njegovi milosti“, (3, 24.) namreč s posvečujočo milostjo Jezusa. Ona je kakor pečat vtisnjena naši duši, ki dela človeka pravičnega, svetega, pri-jalla, otroka Božjega in deležnega večnega zveličanja. Ta posvečujoča milost Božja posvečuje in dela zaslužne vse naše djanja in kdor umerje s to milostjo, pride v večno življenje, kdor pa umerje brez nje, je od Boga zaveržen in se pogubi.

Delavna in pomagajoča milost Božja pa nam pomaga in nas močne dela, da delamo dobro in se varjemo hudega, in ta nam je zavolj prirojene slabosti tako potrebna, da brez nje ne moremo nič dobrega storiti, in da brez nje ne moremo skušnjav premagati in se greha varovati.

To resnico nam je Jezus sam poterdil, ko je rekel: „Jaz sem terta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodi veliko sadu; ker brez mene ne morete nič storiti.“ (Jan. 15, 5.) „Pomoči Božje milosti nam je zmiraj potreba, ne malo ne veliko dobrega ne moremo storiti brez njega, brez kogar se nič ne zgodi“, pravi sv. Avguštin.

Kar je učil Jezus in za Njim zmiraj katolijska Cerkev, to je skusil sv. Peter sam nad seboj. Peter je bil s prva serčen, ko je vidil Jezusa po morji hoditi, skočil je iz čolna v valove in je hotel prvi pri Jezusu biti. „Ko je pa vidil silni veter, se je zbal, in ko se je začel topiti, zavpil je, rekoč: Gospod! reši me.“ (Mat. 14, 30.) Zakaj se je zbal Peter vetra, ker se še vod ni bal? Zato, pravi sv. Tomaž Akvinski, ker po vodi je šel z Jezusovo močjo, utapljal pa se je z lastno slabostjo. Peter je bil sperva prederzen in je preveč zidal na svojo moč, ker je mislil, da pojde iz svoje moči po vodi, Jezus pa mu je postavil njegovo slabost pred oči. Tako poniža Bog tiste, kateri se terdne mislijo in zaupajo na svojo moč, ter zidajo preveč na svojo modrost, previdnost in razumnost. Takí goljufajo sami sebe, Bog jih pusti pasti zato, da spoznajo slabost in nezmožnost v dobrem. Tega izgled imamo spet nad sv. Petrom. Pri zadnji večerji je rekel Jezus svojim učencem: „Vi vsi se boste pohujšali nocoj nad menoj.“ — Peter pa mu je odgovoril in rekel; „Ko bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, jaz se ne bom nikdar pohujšal.“ (Mat. 26, 31. 33.) Peter, zakaj si tako prederzen? Kako

moreš toliko zaupati na svojo moč, ko pravi Jezus: „To noč, preden petelin zapoje, me boš trikrat zatajil.“ (26, 34.) In vendar misli Peter, da ima prav in pravi: „Če bi mi bilo tudi s teboj umreti, ne bom te zatajil“ (26, 35.). Ali skušnja je drugač pokazala, njegova prederznost je bila osramotena: res je bil trikrat svojega Gospoda zatajil. Prav ima sv. Avguštin, ko pravi: „Ni čuda, da je bil v eni uri trikrat zatajil svojega Gospoda in učenika, ker ni bil pristavil svojim besedam, da hoče z Božjo pomočjo, ampak sam iz sebe zanj umreti.“ To nas uči, pravi sv. Krizostom, da moramo tudi mi, kedar obljubljam o kaj dobrega, vselej obljubi pristaviti: Če nam bo Bog pomagal. — Spoznajmo tedaj svojo slabost, ne zaupajmo preveč svojim močem, prosimo vselej Boga na pomoč, da ne pademo in ne poginemo. Ako si živel tudi 20 let nedolžno, če si živel od mladih nog pravično, če si dosegel še toliko popolnost, nikar ne misli, da si že na terdnem. Zakaj kdor zaupa sam v sebe, tacega Bog zapusti. Ako si dozdej lepo živel, smeš pričakovati več milosti od Boga, pa sam iz sebe nisi zato ne močnejši ne bolj varen. Le tisti je močen po besedah sv. Avgušтина, kdor spozna svojo slabost. Vse naše dela so slabotne, ako jih ne podpira Božja pomoč, so njegove besede. Brez pomoči Božje milosti je človeška duša slaba, okorna, merzla, mrtva, drevo brez korenine, svetilnica brez olja, telo brez duše. Iz svoje lastne moči ne premoremo nič, to se učimo od sv. Petra.

2. Od sv. Pavla pa se učimo, koliko da premoremo z Božjo milostjo. Kakor ne premoremo sami iz sebe nič, tako zamoremo nasproti z milostjo Božjo kar veliko dobrega storiti, ker „naša zmožnost je iz Boga“. To je spoznal sv. Pavl in skusil sam. Zato je pisal Korinčanom: „Z Božjo milostjo sem to, kar sem“. (I. Kor. 15, 10.) Pavl ali prav za prav Savl je pred svojo spreobrnitvijo kervavo sovražil Jezusa in vse Njegove spoznovavce. Privolil je bil v Štefanovo smert, preganjal je Cerkev, hodil je po hišah in vlačil može in žene in jih izdajal v ječo“ se bere v apost. djanji (8, 3.). Šel je potem k velikemu duhovnu, in ga je prosil pisem za Damask, da, če bi našel ondi kaj kristjanov, bi jih vjel in pripeljal v Jeruzalem (9.) z besedo: Kolikor le je mogel, preganjal je Jezusovo Cerkev.

Ako pa vprašamo, kako da je bil iz Savla Pavl, iz Jezusovega sovražnika Njegov prijatelj, iz preganjavca Cerkve njen naj večji podpornik, nam on sam odgovori: „Po Božji milosti sem to, kar sem“. Ob svetila ga je bila luč iz neba, luč Božje milosti, ki ga je nagnila, da je spoznal svojo zmoto in ves skesan k Bogu zdihnil: „Gospod! kaj hočeš, da storim?“ (9, 6.) Tako se je bil spreobernal Savl z Božjo milostjo, in je bil zdaj pohlevno jagnje, ko je bil malo popred dereč volk, ki je preganjal in mesaril Jezusovo čedo. On, ki ga je popred veselilo kristjane moriti, jih je zdaj branil in zagovarjal in je bil pripravljen vsak hip svojo kri preliti za Jezusa in Njegovo Cerkv. On sam pravi, da milost Božja v njem ni bila zastoj, ampak da je več delal, kakor vsi drugi, pa ne sam, ampak Božja milost ž njim. Pove tudi na dalje, kaj da je delal in koliko terpel po suhem in po morji, od Judov in nevercev, po noči in po dnevu, lakote in žeje, vročine in mrazov, žalosti in britkosti. In kako je toliko preterpel? „Vse zamorem v Njem, ki me močnega dela“, pravi sam, to je, Božja milost mi je vse polajšala in mi povsod pomagala. „Enako podpira tudi Duh našo slabost“, pravi sv. Pavl v listu do Rimljanov (8, 25.), če ga kličemo na pomoč in delamo ž njegovo milostjo. Ž njo spoznamo in obžalujemo svoje grehe, se spovemo in poboljšamo. Z Božjo milostjo dosežemo lahko svetost in popolnost, ž njo lahko premagamo vse skušnjave hudega duha, vse nagajenje našega mesa, vse grešne navade, če so se še tako vkoreninile v naše serce, z besedo: Vse zamoremo v Njem, ki nas močne dela. Zato voši apostelj tolikrat milost Božjo kristjanom, katero nam je Jezus zaslužil na sv. križu.

Marsikteri grešnik si misli, da se je tega ali tega greha, kletve, jeze, nesramnosti itd. tako privadil, da ga ne more zapustiti, ne se poboljšati in po keršansko živeti, pa moti se in slepi sam sebe, ker, kar mi ne moremo, ali se pa nam zdi pretežko, to storimo kar lahko z Božjo milostjo. „Duh podpira našo slabost“.

Peter je bil Jezusa trikrat zatajil in še prisegel, da ga ne pozna. Kdo bi se bil nadjal, da se bo vernil k Njemu tako hitro ves skesan in spokorjen. Pa Jezus se je ozerl z

žarkom svoje Božje milosti na Petra, Peter je spoznal svoj trikratni greh, šel je ven in se bitko zjokal, da je Jezusa zatajil in ga, bojé se ljudi, tako hudo razžalil. „Gospod ga je pogledal“, pravi sv. Avguštin, „z notranjimi očmi, z usmiljenjem ga je podperl, serce omečil, spominj obudil, in Peter je ven šel in se bitko zjokal.“ Kakor je bil Peter hudo grešil iz človeške slabosti, tako se je skesano spreobernal z Božjo milostjo. Kdo bi se bil nadjal, da bo kdaj iz Savla Pavl, iz sovražnika Cerkve njen varh in podpornik, in vendar se je zgodilo vse to s pomočjo Božje milosti, brez ktere nič ne premoremo. Kakor majhno dete ne more hoditi, če ga mati ne prime za ročice in ga ne vodi sem ter tje, tako ne moremo tudi mi nič dobrega storiti brez pomoči milosti Božje. Sami ob sebi ne moremo ne greha zapustiti, ne kaj dobrega storiti, le z Božjo milostjo smo rodovitno drevo, polno dobrega sadu.

S k l e p.

Kristjan, ako si tedaj grešil iz človeške slabosti, prosi ponižno in skesano Boga: Gospod! usmili se me revnega grešnika! prosi Boga, naj ti dá grehe prav spoznati, jih resnično obžalovati in se k Njemu poverniti. Terdovratni grešnik, ki še nimaš nobenih želj, spreoberniti se, in misliš, da ti ni mogoče greh zapustiti, prosi vsak dan Boga, naj ti da spregledati nevarni grešni stan, spoznati hudobijo in ostudnost greha ter vedeti, kdo je Tisti, ki si Ga grešé razžalil. Pa tudi ti pravični, uči se iz današnjega premišljevanja ponižen biti. Če si dozdej manj grešil, kakor drugi, imaš se le zahvaliti Božji milosti, njej se imaš zahvaliti, če si opustil poprejšne grehe in se k Bogu povernil. Vsi prosimo Boga vsak dan: „Ne vpelji nas v skušnjavo! pomagaj nam, da premagamo vse nasprotljeje našega zveličanja, reši nas zlega, greha, naj večega zlega za dušo in telo, in pelji nas v sv. nebesa.“ Amen.

Pridiga za 7. pobinkošno nedeljo.

(Krivi preroki; gov. M. H.)

„Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotrej pa so zgrabljivi volkovi! Po njih sadu jih bote spoznali.“ Mat. 7, 15, 16.

V v o d.

Krivi prerok od nekdaj, zapeljivec peklenški, je prvega človeka v gladki podobi prižane kače in z lažnjivo besedo ob rajsko srečo in nedolžnost pripravil. Od tistihmal se vsi zapeljivci radi v lažnjivo prijaznost in goljufivo odkritoserčnost oblačijo, naj druge ložej vjemejo, zapeljajo in pogubijo. Gospod Jezus jih zato imenuje volkove v ovčjih oblačilih, ker pravi: „Varujte se lažnjivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotrej pa so derečji volkovi“, in pové tudi znamenje, take lažnjive preroke spoznati, rekoč: „Po njih sadu jih bote spoznali.“

Jezusovo svarjenje, da bi se imeli lažnjivih prerokov varovati, velja za vse, tudi za naše čase. Najte, ljubi kristjani! da danas preiskujemo:

1. katerih prerokov se bi imeli v naših časih posebno varovati;
2. pa tudi, na katerih znamenjih da jih spoznamo. — Poslušajte!

R a z l a g a.

1. Modri govori: „Ni nič novega pod sôncem.“ Tudi zmote in laži, katere krivi preroki oznanujejo, so zmirom tiste, le zunajno oblačilo, v katerem se oznanujejo, se po različnem času menja. Kam pa segajo zmote in laži krivih prerokov? One segajo po sveti veri, po keršanskem redu in keršanski čednosti.

a) Krivi, lažnjivi preroki podjedajo in podkoplujejo sveto vero in njene božje resnice.

Od apostolskega časa, skoz vse stoletja sv. Cerkve so se vzdigovali krivi učeniki, ki so razne resnice naše svete

vere napčno razlagali in krivoverstva napravljali v edini cerkvi Jezusovi. Pa, ako ravno so bili cele dežele in ljudstva zapeljali, so njih zmote z časom prešle, kakor hiša, ki je na pesek zidana, ne more dolgo stati: sveta cerkev Jezusova, ki je na skalo zidana, je pa ostala nepremaknjena v vseh svojih naukih in resnicah. Tudi dandanašnji se vzdigujejo sovražniki in krivi učenički zoper sv. cerkev in vero katoliško, in niso zadovoljni, le nekatere resnice in nauke cerkvene tajiti, temuč vso sveto vero hočejo prekucniti. Zgodi se, da se med prostim ljudstvom malovredne knjige in pisma razširjajo, polne sovraštva zoper sveto vero, polne laži in obrekovanja zoper sveto cerkev in njene služabnike; zgodi se, da se po društvi in očitnih krajih glasni, krivi nauki na dan pripravijo, kjer se vse zasmehuje in zasramuje, kar po cerkvi in veri ime ima; zgodi se, da se marsikteri pobožni kristjan sliši neumneža imenovati, ker njemu sveta vera za najvišje blago velja. Kteri so pa zdravi nauki, ki jih novi krivi preroki namesti svete katoliške resnice podajajo? Zdravih naukov in resnic ne boš slišal od njih; to, okoli česa se njih prederzno besedovanje suče, ni drugega, kot tajeenje večne resnice, zasramovanje svetih reči, posebno božje službe in mašnikov, prazne besede, ki nimajo nobene vrednosti; od Boga, od Jezusa Kristusa, od večnosti ne vejo in nočejo govoriti, kar pa je iz vsega praznega besedovanja vzeti, je to, da človek, človek z neumerljivo dušo, ki more Boga spoznati in moliti, ni veliko boljšega, kakor neumna živina, ki se zakolje in pogine. Kaj bo, ljubi bratje in sestre! kaj bo iz take brezbožnosti? bo mar sveta cerkev premagana? Kristjani! sveta cerkev Jezusova je na skalo zidana, in vrata, oblasti peklenske ne zamorejo kaj zoper njo. Kakor se pred sončno svitlobo megla razkadi, da ne veš, kam pride, bojo vse človeške zmote in neumnosti prešle in zibnile pred večno resnico, ktero je Gospod Jezus iz nebes prinesel; sveta cerkev bo terdno stala z vsemi svojimi nebeškimi večnimi nauki in sv. zakramenti, zakaj Gospod Jezus je ž njo do vkončanja sveta: ali omilovanja in objokanja so vredni vsi, ki se krivim prerokom pustijo omotiti, ki si pustijo svojo živo vero oslabiti, oslabiti svojo gorečnost za božjo službo, svojo ljubezen k vsakdanji molitvi, svoje poštovanje do sv. cerkve in njenih šeg in person!

Omilovanja in objokanja vredni so vsi, ki po takih krivih prerokih si pustijo vzeti sladki mir svoje vesti, in drago upanje na večno življenje, ki se pustijo ogoljfat za večno zveličanje!

O varujte se kristjani moji! lažnjivih prerokov, zasmehovavcev svete vere, sv. cerkve Jezusove! zakaj gre vam za mir in zadovoljnost na zemlji, gre vam za večno zveličanje!

2. Ker krivi, lažnjivi preroki sveto vero podkopljujejo in podjedajo, vsak moder more videti, da, kjer je sveta vera odvzeta, tam tudi kersanska čednost ne more obstati. Že so nekatere čednosti in dolžnosti, ktere neverni učniki današnjega dne v smeh imajo, kakor sveta dolžnost čistosti po svojem stanu, dolžnost svete molitve in skerbi za večnost. Pa vzemi ljudem sveto vero v pravičnega in vsevidnega Boga, kateri človeške serca pregleduje, ki bo vse hudo kaznoval in vse najmanjše dobro poplačal, kje boš našel otrok, kateri stariše spoštujejo in nje za ljubo imajo do njih slednje ure? kje boš našel podložnih, ki svojim gospodom zvesto delajo, tudi tam, kjer jih gospodovo oko ne vidi? kje boš našel zvestosti med ljudmi? kje boš našel dobrotljivosti, usmiljenja, krotkosti, pohlevnosti, kje boš našel prave ljubezni med ljudmi? Vzemi vero na Boga in njegove nebesa iz sveta, ktero tolažbo in hladilo bo imel ubogi, nesrečni, bolni, krivično preganjani? Vzemi sv. vero iz sveta, in človeštvo se bo spreobrnilo v jamo divjih zverin, ki se med seboj goljfujejo, podjedajo in vbijajo. Kjer ni vere v pravičnega Boga, tam ni zvestobe, ni pravičnosti, ni ljubezni, ni nobene čednosti: kar se vsak more prepričati, ki bere in sliši, kako se po svetu godi. Vem in terdno zaupam, ljubi moji kristjani! da med nami ne bo tako daleč prišlo, vem in zaupam, da med nami sv. vera ne bo ugasnila, temuč v marsikterem sercu le rastla in bolj živa prihajala: pa kdo bi mogel tajiti? kdo bi ne vidil, da se tu in tam neka mlačnost za božje reči in njegovo službo, neka razuzdanost in nesramnost, in nepokorščina, neko zanemarjanje božje in cerkvene postave kaže, kar v boljših časih ni bilo zapaziti, kdo more tajiti, da se marsiktere pregrehe in reči kažejo, ki močno dišijo po krivih prerokih in pogubljivih njih naukih?

2. Ko Jezus pred lažnjivimi preroki svari, pove tudi znamenja, po katerih jih moreš spoznati. On govori: „Pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotrej pa so zgrabljivi volki. Po njih sadu jih bote spoznali.“ Kristjan moj! ne zaupaj vsakemu, ki s prijazno prilizljivo besedo v ovčjem oblačilu prijaznosti in odkritoserčnosti k tebi pride in ti svojo modrost prodaja in nasiluje, glej na njegove dela, na njegovo življenje, na sadove, ki iz njegovega prilizovanja izvirajo. Glej! ali je pošten v svojem življenju, ali je zvest in čist v svojem stanu, ali je pravičen v svojih delih, ali je skerblijv v svojih domačih in drugih dolžnostih? ali je priden, pošten in veren kristjan? Glej! ali bojo po njegovem nauku ljudje pravičniši, zvestejši, pobožniši, srečniši na zemlji? presodi, ali more kdo lepšega in svetejšega življenja učiti, kakor ti ga sv. vera Jezusova oznanuje?!

S k l e p.

Vari se kristjan moj! vseh lažnjivih prerokov, ki ti sveto vero, čednost, časno in večno srečo hočejo vzeti — tvojo sveto vero imej za največje blago; pa nikar le tisto vero, ki se v praznih besedah kaže in baha; temuč živa, delavna bodi tvoja vera! Imej Boga in njegove resnice, ktere ti sv. katoliška cerkev oznanuje, terdno v svojem sercu, hvali vselej njeno ime, opravljaj pobožno službo božjo, bodi pokoren staršem, zvest svojim predpostavljenim, ne jezi, ne žali bližnjega, bodi čist in sramožljiv v djanju, govorjenju in celo v mislih, ne oškoduj za belic svojega bližnjega, ne govori krivične, lažnjive, žal besede zoper koga, ne poželuj kar ni tvojega, daj in želi vsakemu najboljše, bodi ponižen, usmiljen, radodaren do bratov, poterpežljiv in zadovoljen z vsem, kar imaš, stavi svoje upanje, svoje želje na večno življenje: čez vse drugo naj ti gre, vselej in v vsem božjo voljo dopolniti: „Kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ Amen.

Pridiga za 8. pobinkošno nedeljo.

(Čaka nas ostra rajtenga; gov. M.H.)

„Daj odgovor svojega hiševanja.“ Luk. 16, 2.

V v o d.

V podobi današnjega evangelja gledamo hišnika, kteremu je bilo veliko blaga zaupano od njegovega gospoda, da bi modro, varčno in v korist gospodovo ž njim gospodaril. Pa mož je bil pozabil, da mora gospodu odgovor dajati od blaga in od hiševanja svojega, in je po svojih mislih in le za se gospodaril s ptujim blagom; on je zapravljajl premoženje gospodovo. Kako je krivičnega moža morala iz mehkega in veselega življenja zbuditi in prestrašiti beseda Gospodova: „Daj račun od svojega hiševanja, zakaj posihmal ne boš mogel več gospodariti.“ Kaj bom storil, zdihuje krivičnik, ko mi moj gospod odvzeme hiševanje? Kopati ne znam, ubogajme prositi me je sram!

Ljubi kristjani! tudi mi imamo gospoda, ki nam poreče enkrat: daj račun od svojega hiševanja, daj odgovor od svojega življenja! Kako bomo tedaj obstali? Se bomo mar prestrašili kakor krivični hišnik, ki je bil premoženje gospodovo zapravljajl in svoje zaverženje popred vidil? Kaj nam je storiti, da nas ne bo prenaglila beseda gospodova, da bode naš račun v lepem redu? Odgovorim: Mi ne smemo zabiti, da nas dan ojestrega odgovora, računa na tanjko, čaka, in moramo zvesto sami sebi odgovor dajati in račun svoj zmirom v lepem redu deržati. K temu vas opominjam in napeljujem v današnji pridigi; poslušajte!

R a z l a g a.

Sveto pismo govori: „Človeku je postavljeno umreti in potlej pride sodba.“ Človeka čaka smert, in za smertjo sodba, to je račun čez njegovo življenje: o ne zabi, kristjan! nikoli te imenitne resnice!

K sv. Filipu Nereju pride enkrat nek mladenec, ki se mu obraz vesolja sveti in pripoveduje, da so ljubi starši ga uslišali in mu dopustili, da sme na visoki šoli pravdarstva se učiti. Sv. Filip mladenča en čas posluša in reče: In potlej? Potlej, govori veseli mladenec, bom dohtar pravice. In potlej, praša sveti Filip? Potlej reče mladi učenec, potlej si bom že ime in čast pridobil; ljudi me bojo iskali in jaz bom njih pravde obravnaval in pridobivljaj. In potlej? Potlej, pripoveduje mladenec, si bom lep denar zaslužil, si lepo hišo kupil, konje in kočijo si napravil, lepo bogato nevesto vzel, in veselo, imenitno življenje imel. In potlej? praša sv. Filip. Potlej, pravi mladenec, potlej — in duhta, pa vidi v svoji duši za kratkim časnim življenjem gotovo smert, mrtvaško trugo in odpert grob, za grobom pa sodbo in dolgo, nezmerno večnost. In vse veselje na visoki šoli in na dohtarstvu, in na časti in bogastvu in bogati ženitvi in na veselem življenju se razkadi mlademu človeku. Duhta in duhta, kaj bo potlej, kaj bo po smerti, on se poda v samostan, naj bi tam za večnost in neumerljivo dušo svojo skerbeti mogel.

Ljubi kristjan moj! tudi tebe prašam jaz: Kaj bo potlej? O poglej prav v svoje serce in preglej svojo dušo, kako je polna skerbi, misel in želj; ti si hočeš le še to in to pridobiti, le še to in to izpeljati; da bi le to in to mi po volji šlo; misliš: hočem zadovoljen biti, in nočem nič več želeiti. Ljubi prijatelj moj! naj bi vse tvoje želje in misli bile izpeljane, naj ti največa sreča cveti na zemlji — in potlej? ja potlej, za vso posvetno srečo te čaka smert, grob, sodba in večnost.

Če je pa vsakemu postavljeno, enkrat umreti in račun dajati od svojega življenja, kaj nam je storiti, da bomo pred vsevednim in pravičnim gospodom, ki bo z nami odrajava, mogli obstati? Moramo mar ta zapeljivi svet zapustiti in v samostanski samoti za neumerljivo dušo skerbeti? Ljubi bratje in sestre! vsak med vami je v svoj zemljenski stan vkljenjen in ga mora nositi v sredi med skušnjavami in nevarnostmi tega sveta do konca življenja: pa tudi v tem svojem nevarnem življenju zamorete na dan odgovora se pripravljati, kedar si sami skerbno odgovor dajate in tako račun svoje

vesti v lepem redu deržite. Dajaj si, kristjan! zvest račun od svojih dolžnost do Boga? kako stoji s tvojo vero v večne resnice božje? kako s tvojo domačo molitvijo? kako z božjo službo? nisi merzel do neizrekljive dobrote prave vere, v katero si bil že pri sv. kerstu poklican? nisi nemaren in len, opravljati svoje vsakdanje molitve? nisi zadovoljen z vsakim praznim izgovorom, kedar nedeljno službo opuščáš, zamujaš, jo zaspano, merzlo in mlačno opravljaš? kako stoji s tvojo ponižnostjo in voljnostjo v križih, boleznih, nadlogah in težavah? Ali ti je Bog, njegova sveta volja in njegova ljubezen in milost vselej nar večje in nar sladkejše blago? Dajaj si odgovor od dolžnost svojih do bližnjega? Ali mu vse dobro želiš, ali mu pomagaš in dobro storiš po zamoženju? ali mu odpuščáš, kedarkoli te žali? ali mu svetiš po lepem zgledu in dobrem nauku? ali nisi neusmiljen in terd do revnega, oster in neprizanesljiv do tega, ki je slab in pregrešen? ali nisi obrekovavec in opravljavec svojih sosedov? nemiren med tovarši? ali ne pohujšuješ drugih z nesramnim govorjenjem in gerdim djanjem? ali znaš prizanašati žalnikom? ali nisi krivičen, goljufiv, zavit in lažnjiv? — Dajaj si odgovor od dolžnost svojega stanu! Glej, ti si gospodar ali gospodinja, kako skerbiš za svoje podložne? ali gledaš, da božjo službo obiskujejo, da svoje vsakdanje molitve opravljajo? ali ne terpiš med njimi pohujšanja in zapeljevanja? ali je obnaša tvojih hišnih skoz in skoz keršanska? Kako stoji s ponočnim čuvanjem in obvarovanjem tvoje hiše? Glej! ti si sin ali hči in imaš starše, pomisli, ali oni nikoli na tihem ne jokajo in žalujejo, da si ti kriv njih solz? Glej! ti si delavec ali posel, ali je tvoje delo vselej zvesto storjeno, ne le zavolj piclega plačila, temuč iz strahu in pokorščine do Boga? Glej, ti si zakonsk mož, zakonska žena, ali je tvoj zakon tudi miren, in prizanesljiv, pošten zakon? ali se ne godi ali misli med vama, kar gre zoper zakonsko poštenost ali zvestobo? Dajaj si odgovor, ali dolžnosti svojega stanu rad, voljno, poterpéžljivo in zvesto spolnuješ? Dajaj si odgovor od svojih narljubših misel in želj, od svojih besed in del in potov; dajaj si odgovor, ali kaj napreduješ v dobrem, ali slabejši, mlačniši

in bolj pregrešen prihajaš? Premišljuj, ali in koliko delaš kaj dobrega? Ali je tvoje dobro delo tudi Bogu dopadljivo in zaslužno za nebesa? Ali živiš v stanu milosti božje ali v smertnem grehu itd.

Glej, kristjan moj! tako moraš sam s seboj račun imeti; posebno pa sveto nedeljo in svete praznike moraš stan svoje duše premišljevati in se na tanjko preiskovati. Našel boš, prijatelj! da v tvojej vesti ni vse v lepem redu, da se v tvojih mislih, govorih, delih marsikaj najde, od česar ne bi mogel pred Gospodom čistega računa narediti. O popravi in izbriši pregrehe svoje po zakramentu svete pokore, — ogibaj se vsega, kar si dosihmal krivega in pregrešnega delal, dopolnui zvesto, v čem si dosihdob mlačen in nemaren bil — in ako tako sam s seboj zvesto in skerbno odrajuješ, bode račun tvoje vesti v zmirom lepšem redu.

S k l e p.

Enkrat pride ura, da bo časno življenje tvoje pri kraju in Gospod, ti kliče: Daj račun od svojega hiševanja! Tvoja neumerljiva duša bo stopila pred Gospoda, ki serca pregleduje in celo naše misli tehta; stopila bo pred sodnika: Odgovor ti bode dajati! Če si pa račun svojega življenja v lep red spravil, vsevedni sodnik ti bo človeške pregreške in slabosti spregledal in slišal boš njegovo prijazno besedo: Pridi zvesti in dobri hlapec! ker si na zemlji z malim zvesto hiševal, postavil te bom zdaj čez veliko. Pridi in prejemi v obilno plačilo večno življenje! Amen.

Pridiga za 9. pobinkošno nedeljo.

(Spoznamo čas obiskovanja; gov. M. T.)

„Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi.“ Luk. 19, 42.

V v o d.

Podoba, katero nam današnje sv. evangelje pred oči stavi, je v življenji našega Odrešenika, Jezusa Kristusa, najbolj ganljiva, največ pomenljiva in podučljiva. Kaže nam Zveličarja pri njegovem poslednjem slovesnem potu v Jeruzalem, sedečega na žebetu in spremljevanega od vriskajoče množice, ktera mu iz ljubezni in spoštovanja oblačila in palmov vejice na pot stelje. Verh Oljske gore, od kodar se je vse mesto lepo razvidilo, se ustavi, pogleda na veliko mesto, in v duhu vidivši njegovo spridenost, terdovratnost, strašno pregreho umora, s katero si bodo nad Sinom Božjim svoje roke okervavili, ter vidivši kazen te pregrehe, strašno razdjanje mesta in tempeljna, se britko zjoka in milo zdihuje: „Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Ker prišli bodo dnevi nad te, in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani, in bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, zato, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“ (Luk. 19, 42—44.)

Kristjani! mislite si veliko Jeruzalemsko mesto polno brezbožnih in terdovratnih Judov, Sinu človekovega, ki nad njimi joka, ter časno in večno pogubo toliko tavžent ljudi, o kako žalosten pogled! In kdo je tega kriv? Kristus pravi: „Ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“ Obiskanje Božje je torej za nas nekaj posebnega; ono nam je ali v zveličanje, ali pa v pogubljenje. Zato je vse na tem ležeče, da to obiskanje Božje spoznavamo in si ga v prid obračamo. Tedaj si hočemo to danes kaj bolj resnobno k sercu vzeti, in pre-

misлити resnico, da tudi mi živimo ob časih Božjega obiskanja, in da je vse na tem ležeče, da te obiskanja spoznamo in si jih v prid oberujemo.

Tvoje britke solze, o mili Jezus, naj nas omečé k zvestemu poslušanju!

Razlaga.

Beseda „obiskanje“ ima trojen pomen. Najprej pomenja, h komu priti, ga iz prijaznosti obiskati, in mu kaj podariti. V tem pomenu je Bog obiskal naše perve starše, da jima je zročil gospostvo čez dela svojih rok, da ju je v raj postavil, ju po zapovedi poskusil, in jima po grehu Odrešenika obljubil. Tako je Bog človeštvo obiskal po prerocih, da jim je obljube na Odrešenika ponavljal, in si po njih svoje posebno ljudstvo izvolil, pri katerih naj bi se spoznanje edino pravega Boga ohranilo. Obiskal jih je po Mojzesu, da jih je iz Egiptovske sužnosti v obljubljeno deželo peljal, jim na Sinajski gori zapovedi dal, ter njim in vsem rodovom za spolnovanje svoj blagoslov, za prelomljenje svoje šibe zažugal. Na posled pa nas je obiskal po svojem Sinu, da nam je odrešenje prinesel, svoje kraljestvo milosti na zemlji vstanovil, kakor Caharija poje, rekoč: „Hvaljen Gospod, Izraelov Bog, ker je obiskal in storil odrešenje svojemu ljudstvu.“ (Luk. 1, 68.) In to poterdi sv. Pavel v listu do Hebrejev (1, 1—2.) rekoč: „Velikokrat in po mnogih potih je nekda Bog govoril po prerokih; poslednjič tiste dni nam je govoril po Sinu, ktere ga je postavil deležnika vseh stvari, po katerem je vstvaril tudi svet.“ Te obiskanja so obiskanja božje milosti.

Beseda „obiskanje“ drugič pomenja, koga obiskati, da ga posvari, ali zavoljo hudobij kaznuje. V tem pomenu je Bog perve starše obiskal, da jima je po storjenem grehu zaslužen kazni in smrti napovedal, ju iz raja pregnal in zemljo v Adamovem grehu preklel; v Noetovem času, da je človeški rod razun osmero Noetove družine z veseljuim potopom pokončal; v Abrahamovem času, da je nesramne mesta z žvepljenim ognjem z nebes požgal in jih v merto morje pokopal; in sopet v poznejših časih, da je pregrešni Izrael s kugo, lakoto in vojsko ali s sužnim plujim jarmom strahoval, dokler

so prišli ob svojega kralja pod oblast Rimljansko, v kateri so v Kristusovem času zdihovali. Te obiskovanja so bile obiskovanja božje jeze.

To oboje obiskanje je imelo namen, Izraelce in po njih vse druge ljudstva k Bogu nazaj pripeljati, in to je tretji pomen besede „obiskanje“. Kakor je Bog v stari zavezi po očakih in po prerocih zgubljenih iskal, tako je še zlasti v novi zavezi „Sin človekov prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ (Luk. 19, 10.) Od resnice zašlih je iskal z lastnim zgledom; grešnikov iskal s pokóro in odpuščanjem, od Boga odpadlih iskal s težavnim delom odrešenja; vseh iskal z ljubeznijo in z usmiljenjem, s čudeži in z dobrotami. To obiskanje je bilo poslednje za izvoljeno ljudstvo, in tisti dan, ko je zadnjikrat jezdil, povsod častito sprejeman, v Jeruzalem, poslednji dan tega obiskanja. Zato je s posebnim navdarom spregovoril besede: „zlasti ta svoj dan!“ Ta dan je namreč čez vse razsodil, razsodil njih srečo in njih pogubo. Zato je pristavil besede: „kar je v tvoj mir“. Ležeče je bilo torej vse na tem, da bi bili Judje to poslednje obiskanje, ta svoj čez vse razsojivni poslednji dan spoznali, in si ga v prid obernili. Zato je zdihoval Zveličar: „O da bi bilo spoznalo tudi ti!“ Ali ljudstvo v svoji terdovratnosti in terdoserčnosti tudi tega poslednjega dneva svojega obiskanja ni hotlo spoznati, in od tod Kristusove solze, ko je bil mesto ugledal. Veliko več je imela mera njih pregreh z največo, katero je kdaj zemlja slišala, z umorom Sinu Božjega dopolnjena biti. Zato Zveličar ni le njih slepote in terdovratnosti, ampak tudi njih strašno pogubo milo objokoval, oznanovaje jim to prihodnost rekoč: „Prišli bodo dnevi nad te, in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani, in bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu; — česar jim je že prerok Daniel zdavnej poprej prerokoval. (9, 26.)

Te besede Danielove in Kristusove spolnile so se že pred 18 stoletji, in ves svet nam je priča, da so se spolnile zato, „ker niso spoznali časa svojega obiskanja“.

Ali pa ne živimo tudi mi v tacih časih Božjega obiskanja? Ali ne ravna Božja modrost in previdnost z nami ravno tako,

kakor je ravnala z izvoljenim ljudstvom? Da se tega prepričamo, ozrimo se v malo preteklih let, ktere smo vsi pričujoči sami doživeli.

Spoznati moramo, da nas je Bog iskal v svoji milosti. V poslednjih letih sklenjena pogodba z Avstrijsko vlado in z Rimskim prestolom je katoljski cerkvi v notranji in vnani delavnosti prinesla veliko prostosti, da se zamore v svojih udih krepčati in jim novo duhovno življenje dajati. V poslednjih časih se je veliko pobožnih družeb, možkih in ženskih, pod banderom evangelijskih svetov nastalo, ktere so keršansko izrejo otrok, keršansko omiko mladosti, ali postrežbo bolnikov in podporo ubozih nase vzele. V poslednjih časih vstanovljenih je veliko bratovščin, previdenih z odpustki, da bi duha vere, molitve in pokore obudile in oživele, nejevero zaterle, in razujdanosti konec storile. V poslednjih časih mnogo je slišati od ljudskih misijonov, ktere imajo pobožni redovniki, da bi se v ljudstvu keršanstvo bolj vterdilo, grešniki se spokorili, pohujšanje se popravilo, krivice poravnale, sovraštva v ljubezen se spremenile, Božja beseda se v časti imela, sv. zakramenti pogostoma se prejemale, in se dolžnosti mnogoterih stanov vestno spolnovale. V poslednjih letih bili so zaporedoma od Rimskega sedeža popolnoma odpustki razpisani, da bi se vesoljno keršanstvo v molitvah zedinilo, pokoro storilo in si z dobrimi deli Božje milosti sprosilo. Začelo se je posebno češčenje sv. Rešnjega Telesa in ljubeznjivih serc Jezusa in Marije. Skorej pri vsaki fari posebej se obhaja Šmarnična pobošnost mesca maja itd. Z vsemi temi in še družimi dobrotami nas je Bog poslednje leta obiskal. Kakošen pa je sad teh obilnih gnad Božjega obiskanja?

Gotovo je, da je bilo po njih veliko duš večne pogube rešenih. Ali žalostna resnica je, da največi del grešnikov tega obiskanja ni hotel spoznati. Veliko jih je, kterim je cerkvena prostost nespamet in psovanje; katoljskim družbam pristopiti se jih večina sramuje, da bi pred svetom za prekatoljske ne veljali; bratovščin se bojé, kakor skrivnih zarotb; kaj so odpustki in kaj je njih namen, že le redko kdo vé; ljudski misijoni in njih sadovi se berž sopet v morji splošne razujdanosti vtopé; odpustkov svetih let se je k večemu kak pri-

prost kmet, ali kaka priprosta ženska vdeleževala; sv. Rešnje telo, češčenje Jezusovega in Marijnega serca, in sploh vse vse pobožnosti so k večemu za starost in za pobožni ženski spol itd. Tudi v Kristusovem času so se nekteri spokorili, ali večina njih je ostala terdovratna, kakor pri nas. Torej tudi našim časom velja mili klic Kristusov: „Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi.“ (Luk. 19, 42.)

Ker pa obiskanja milostnega Boga nismo ne spoznali, ne si ga v dobro obrnili, od tod pride, da nas je v preteklih letih z velikimi šibami obiskal, kakor je še vedno njegova roka nad nami stegnjena. Le nekterih taciš šib naj vas opomnim. Kaj ne, vsem je znana korunova bolezen, kateri živež je bil nižim stanovom, zlasti ubožnim, edini in naj zdatniši, za česar voljo je pomanjkanje tega najbolj občutljivo, in zoper to bolezen se že leta in leta učeni zastonj prizadevajo, jo čisto ustaviti. Tej enaka šiba je bila v nekterih krajih tertina plesnoba, ki je zlasti tiste najbolj zadela, ki so se z vinorejo pečali, in je ravno v vinoreji obstal ves njih živež in pridelek. Tudi tej bolezni še učeni niso prišli na sled, in tako ste, ta kakor poprejšna, krive velike lakote, pomanjkanja, uboštva in stradanja. V poslednjih časih se je toliko od požigov in potresov slišalo, da poprej v celih stoletjih ne tolikanj; slišalo se od slabih letin, od suše, povodinj, toče in družih nesreč, da jim vse nove znajdbe in umetnosti, vsa učenost in vse rokodelstva več niso kos. V naših časih je bilo nenavadno veliko slišati od vročinskih bolezen in od kolere, ki so jih na tavžente in na milijone pod zemljo spravile; slišalo se od puntov in od vojsk, katerih grom še sedaj ni potihnil, temuč gromi po celem svetu.

Ljubi moji! ali vidite, koliko obiskovanja Božjega po zaporednih nesrečah? Ali pa te šibe Božje roke in njenega obiskanja ljudstva spoznavajo? ali si jih obračajo v prid? O kaj še! nič manj, kakor to. Ni ga bilo kmali časa, da bi bila med kristjani vera bolj pešala, kakor sedaj, in ne majajo zastonj sivi starci s svojimi glavami, kam da bo pri teh okolj-šinah svet prišel. Ni ga bilo kmali časa, da bi se bila raz-uzdanost bolj širila, in krepost bolj zatirala, kakor sedaj, ker

se ne spoštujejo ne Božje, ne cerkvene zapovedi, se ne sluša ne duhovska, ne deželska gosposka več. Ali vse te zmešnjave in nerodnosti so svetu natorni primerljaji, ne pa šibe, obiskanja Božje. Te obiskanja Božje, obstoječe ali v milosti, ali v kaznih, imajo vse enak namen, namreč, naj bi nas v ptuji deželi zgubljenih poiskale, nas v naročje katoliške cerkve in v nebeško kraljestvo pripeljale. Imele bi nas iz naših pregreh zdražiti, naše serca pretresti, jih v spokorne prestvariti in z Bogom spraviti; zakaj Gospod sam govori po preroku: „Kakor gotovo živim, jaz nočem smerti grešnika, temuč da se spokori in živi.“ (Eceh. 33, 11.) V ta namen kličejo Božji namestniki neprenehoma s Kristusovimi besedami: Ako se ne spokorite, bote vsi ravno tako poginili.“ (Luk. 13, 5.) Ali kakor je bilo s terdovratnostjo Jeruzalemskih prebivavcev, tako je večidel s terdovratnostjo sedanjih kristjanov. Torej so pač objokovanja vredni naši časi, in tudi njim velja mili klic Zveličarjev: „Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi.“ To pa, kar je bilo skritega pred očmi Jeruzalemskih prebivavcev, je bila strašna stiska pri razdjanji tega mesta, kakor svet ne poprej, ne potlej ne pomni, in pa strašna sodba, ktero so klicali nase s svojim krikom, rekoč: „Njegova kri pridi čez nas in čez naše otroke!“

Sklep.

Ljubi moji! nam skazane, pa od nas vedno zametovane milosti in obiskanja Božje nam žugajo enako s trašno sodbo. Oh, spoznajmo torej, vas prosim za voljo Kristusovih britkih solz in zavoljo njegove prelite kervi te njegove obiskanja, preden se mera naših pregreh napolni, in preden pridejo dnevi stiske in pogube. Zato kličimo sedaj: „Kriste, usmili se nas!“ da sodnji dan zaslišimo: „Pojdi v veselje svojega Gospoda!“ Amen.

Osnovane homiletične pridige.

6. Pobinkoštna nedelja.

(Od časnih reči.)

V v o d. Hudi so časi — toži vse: Od kod kruha, od kod dnarja...? Poglejmo v današnje sv. evang., tam vidimo, ki nam more pomagati. Huda se je godila tudi množici: „tri dni... Jezus čudnovito pomaga: „Ukazal je množici sestri... Tudi nam pomaga Jezus v časnih zadevah, zatoorej danes od časnih reči.

R a z l a g a. 1. Tudi časnih reči smemo upati. Čudež je J. storil in tako pomagal: „Množica se mi smili!“ Tako dober je pa tudi nam. Saj nam je zaterdil: „Karkoli bote prosili v mojem imenu...; — učil nas je moliti: „Daj nam danes naš vsakdanji...; — opominjal nas je: „Iščite najpopred... in vse drugo...“. „Poglejte ptice pod nebom... Naš oče je, in nas pozabil ne bo, — obljubil je, in mož beseda bo, — bogat je, in more dati; torej upajmo!

2. Pa bodimo z malim zadovoljni in zmerni. „Jedli so in se nasitili“ — se ve da veseli in zadovoljni in podali se hvaležno na svoj dom. Niso si nabrali veliko blaga in zlata: „Jedli so in se nasitili... Delajmo tudi mi tako! Nismo na svetu, da bi se bogatili, pitali... temuč stvarjeni smo za nebesa: „Ako pa imamo živež... I. Tim. 6, 8....

3. Bodimo varčni. Marsikdo grabi in hrani, pa vendar izpod rok mu zginja; misli, da je varčen, pa vendar le raztroša: „Ako Gospod hiše ne stavi... manjka mu božjega blagoslova. Zatoorej ne zabimo tistega od kterega pride... tudi Jezus je povzdignil v nebesa svoje oči: „Blagoslovil jih je...“ to je prava varčnost! Potem še le si tudi sam prizadevaj, da pametno ravnaš: „Pobrali so ostanke koscov...“ Pa kako raynajo ljudje naše dni! Koliko pijančevanja —

nemarnost — igranja in veselje — dragih oblačil ... Ni varčnosti, zatoorej toliko pomanjkanja! Gospodarimo bolj pametno in varčno — in bolji bojo časi!

S k l e p. Bil je nekdanj na svetu raj; — po grehu postala je naša zemlja solzna dolina, in bo ostala dokler bo Adamove kervi. Zatorej so vsi novi nauki, kako bi se mogli vsi križi odpraviti, prazne sanjarije. Pomagati jih nositi, nas le Jezusov nauk uči. Upajmo pomoči od Boga, — bodimo z malim zadovoljni in varčni: to nam bo hladilo serce, brisalo solze in zlajšalo butaro. Amen.

7. Pobinkoštna nedelja.

(Krivi preroki)

V v o d. Pod milim nebom, na prijaznem homcu je Jez. učil, vse živo ljudi ga je poslušalo. Pa kaj pomaga, da ga tako zvesto poslušajo, k sercu si jemljejo, kmalo pridejo krivi, lažnjivi preroki, ki bojo motili — vse pokončali in jim iz serca tergali. Da bo temu taka, Jezus vé, zatoorej vse poslušavce svari pred krivimi preroki. Od krivih prerokov tudi jaz danes.

R a z l a g a. Poglej nevedno dete, kako sedi ob bregu dereče vode, brezna, kako igra s pisano kačo. Pride oče in zavpije: Beži, da ne ... Ravno tako tudi Jezus: „Varujte se ... da!“

1. Varujmo se krivih prerokov! Gre za imenitno reč: za nedolžnost, zakaj je sin zdaj tako razuzdan, hči zapeljana, krivi preroki so ju pripravili ob nedolžnost! Gre za čest in dobro ime: ni dolgo, kar je ta ali uni še slovel široko, zdaj je djano za njegovo poštenje, krivi preroki so ... Gre za premoženje: gospodar je bil priden, rad ostajal je doma, ni igral ... zdaj je vse druga, krivi preroki so ga ... Gre za sveto vero: Rad je ta in uni v cerkev hodil, keršanske bukve prebiral, svete zakramente prejemal ... zdaj je vse druga, krivi preroki ... Gre za večnost: kaj čaka tako zapeljanega človeka? Pogubljenje! Varuješ se tatov, razbojnikov, ubijavcev — timveč varujmo se krivih prerokov! —

2. Pa na čem jih poznamo? Jezus nam jih opisuje: „Pridejo k vam v ovčjih... malopridno drevo rodi malopriden sad.“ Ovčje oblačilo je to, da učeno govorijo: Zdaj so drugi časi, to in uno ni več za nas; — ta in una verska resnica le to in to pomenja, noben pameten je ne more verovati; — ta in una postava cerkvene in deželske oblasti ni več za nas, treba jo odpraviti ali prenarediti. Tako učeno govoré in svet jih posluša bolj ko sv. evangelje. Drugo ovčje oblačilo je to, da sladko govoré: „Prišel bo čas... ušesa žgečejo.“ II. Tim. 4, 3. Mladenčcem obetajo naj slajše veselice, dekletom delajo zlate obljube — oh koliko jih je ogoljfanih! Ne dajte se motiti njih besedam, glejte na njih življenje: živijo pa gerdo: „Po njih sadu... Kdor torej ne moli, v cerkev ne hodi, postav ne spolnuje, v grehu — bodi si kateri koli — tiči...; naj govori še tako učeno in sladko, malopridno drevo je, varuj se ga krivega preroka!

3. Prava dušna kuga so ti preroki, ki nevidoma po svetu hodi in ljudi morí. Pa oh gorje jim krivim prerokom! „Vsako drevo, ktero ne stori... v nebeško kraljestvo.“ Poslušajte krivi preroki in zapeljivci: „Verženi bote v ogenj!“ Tam ne bode veljala nobena posvetna učenost, nobena visokost, nobena bogatija, nobena zvijača: Nar svetejši in vse vedoči Bog te bode sodil in vergel v ogenj; tu te bode grizla vest, da si svoje božje dari tako narobe obračal, da si še druge motil in zapeljeval, — peklo te bo strašno, da tega ali uno v nevero in greh in tako v nesrečo zapelješ, — to bode žerjavica, ki bo hudo žgala, mlinski kamen, ki bo strašno težil: gorje krivim prerokom, že za svoje grehe težko odgo-varjali in terpeli, kaj še le za ptuje!

S k l e p. Priklati se včasih volk alj medved, in davi med čredo. Pastir je ves pobit. Moja čreda ste vi — alj ni volkov alj... med nami? Bog jih ne daj! Če jih je pa, varujmo se jih, saj jih lahko poznamo. Kdor se derži Boga in svete cerkve, on je pravi prerok, tega se deržimo tudi mi! **Amen.**

8. Pobinkoštna nedelja.

(Hišniki božji smo.)

V v o d. Učenik je bil Jezus tak, da ga ni bilo in ne bode. Učil je tako po domače, da ga je vsakdo lahko razumel. Zatorej je učil naj rajši v prilikah, v te je zavijal naj više, naj imenitnejše in skrivnejše resnice. Tudi denešnje sv. evangelje pripoveduje nam eno njegovih prelepih prilik. Ne vemo na tenjko, kdaj jo je govoril, — pa naj imenitnejši je le to, da vemo, kaj nas uči. Denešnja prilika nas uči, da smo tudi mi božji hišniki.

R a z l a g a. 1. „Bil je nek bogat človek, kateri je imel hišnika.“ Ta bogati človek je Bog, hišniki njegovi smo mi. Različno je razdelil svoje darove in razpostavil svoje hišnike. Ta ima bistro glavo, uni močno roko, ta je bogat, da ubogaime deli, uni je ubog, da je poterpežljiv in drugim daje dobre izgleda. Vsem vkup je izročil sveto vero, da se je deržimo in poslužujemo za večno življenje. Vsem vkup je izročil neumerjočo dušo, da jo vodimo in zorimo za nebesa: Ti, ki visoko stojiš in si bogat, hišnik božji si kakor uni, ki v borni bajti in uboštvu živi, oba pa imata eno nalogo: zveličati svojo dušo! Bog je človeka stvaril, da...

2. Pa nezvesti hišniki smo; rada se godi tudi nam, kakor hišniku v evang.: „Kaj slišim od tebe... Ta je pozabil bil, da premoženje ni njegovo, da pride odgovor; malo se je maral za gospoda, bil je židane volje. Kaka pa je z našim hiševanjem? Kako narobe obrača jih mnogo zlati čas? Ljubo zdravje? Premoženje? Prebrisano glavo? Svoje ude? Sveto vero in svete zakramente? Veliko jih je nezvestih hišnikov?

3. Gorje nam: pride odgovor! „Kaj to slišim... daj odgovor... ne boš mogel več gospodariti.“ Dolgo mu je gospod prizanašal, pa hišnik ni se zmodril in poboljšal, še le več krivic: „Poklical je dolžnike svojega gospoda... Tako dela tudi marsikteri med nami in polni mero svojih pregreh. Pride pa tudi odgovor. Že na tem svetu Bog odstavlja in pretepa nezveste hišnike. Odvzeme mu zdravje... premoženje... pretepa ljudstva, ki vero od sebe pahajo... pa

pride ure, kjer nam bo odgovor dajati tudi za večnost. Kdaj? nobeden ne ve, pa gotovo.

4. Bog nam je izročil mnogo darov, da ž njimi gospodarimo: Napravljajmo si ž njimi prijatlov! Tako da jih obračamo po volji božji: Bogu v čast in bližnjemu v srečo. Tako obračaj zlati čas — zdravje — premoženje, svete zakramente itd.... Če ti hudo dene, poglej na posvetne, grešne ljudi: kako se trudijo noč in dan za svoje namene: „Otroci tega sveta so modrejši kakor otroci luči...“ Taka pri nas naj ne bode!

S k l e p. Nismo na svetu doma — polujemo proti večnosti, kjer nas čaka odgovor, kajti hišniki smo. Gospodárimo po volji božji... da nam poreče Gospod: „Blagor tebi, bil si zvest v malem... pojdi v pokoj Gospodov!“ Amen.

9. Pobinkoštna nedelja.

(Bratovsko posvarjenje.)

V v o d. Še malo dni in Jezus bo umerl; kar nam današnje sv. ev. pripoveduje, godilo se je malo dni pred smrtjo njegovo. Jezdi na oslici v... truma ljudi ga... vglada mesto in se razjoka, — potem gre v tempelj in začne izganjati. Vse je to storil, da bi grešnike posvaril in zbudil. Od bratovskega posvarjenja tudi mi danes!

R a z l a g a. Grešili so Judje, ki so od sebe pahali božje obiskanje, grešili so prodajavci in kupčevavci, ker so... grešniki so bili in J. jih je posvaril, poglejmo, kako je...

1. Jezus vidi grešnike in njegovo oko se razjoka. „Ugledal je mesto in se je zjokal.“ Greh mora vendar strašna gnjusoba in hudoba in nesreča biti, da se J. joka. Ne obračaj tudi ti svojih oči od greha, ki ga dela tvoj bližnji, posebno tak bližnji, ki ga je Bog izročil tvoji skerbi in oblasti. Starši ne obračajte... gospodarji in gospodinje ne obračajte — prijatli in prijatlice ne obračajte... To ni prava ljubezen, če se delate, kakor da bi greha ne vidili. Glejte Jezusa — on vidi in se razjoka: Ne pregledujte torej nobenega greha, to je prva stopinja brat. posvarjenja!

2. Jezus vidi grešnike in jezik njegov govori milo pa ostro besedo. „Da bi spoznalo... ker prišli bodo dnevi... Vi ste jo storili jamo razbojnikov.“ Delaj tudi ti tako, če vidiš koga grešiti sebi izročnega. Govori mu na serce narpopred milo in ljubeznivo — na skrivnem in na samem, morebiti da ga... sreča tebi, njemu... Če pa ne zda nič, govori tudi bolj resno in ostro, pokaži mu brezdno, v katero leti, posvari ga tudi v pričo drugih... Tako dela pаметen oče, gospodar, prijatelj... pa ne tako, da danes strašno razsaja zavolj prave malenkosti, jutre pa ne vidi velike hudobe in molči: govori milo in ostro, o pravem času, — to bode druga stopinja...

3. Jezus vidi grešnike in roka njegova kaznuje. „Začel je izganjati... Nisi še spolnil svoje dolžnosti, če le vidiš, govoriš in svariš, svoje roke pa ne vzdigneš, da bi o potrebi kaznovala. Tudi Heli je svaril, kaznoval pa ni svojih hudobnih sinov in strašno se je Bogu zameril in žalosten je bil njegov konec. Torej oče, mati le včasih tudi šibo v roke, kakor tudi sv. pismo veleva; če ne pomaga lepa beseda, naj pomaga šiba. Pa kam smo prišli naše dni! Ni več staršev, gospodarjev, da bi družino svojo imeli v svetem strahu, — odtod pa tudi toliko greha, malo pa blagoslova in sreče pri hiši.

S k l e p. „Ljubi Boga čez vse in bližnjega...“ ta je prva zapoved. Greh pa žali Boga in nesrečnega dela bližnjega. Zatorej glejmo, da odpravimo tudi ptuje grehe: Svarimo grešnike! Naj naše oko vidi in ničesar ne spregleduje, — naj naš jezik govori, podučuje in svari, — naj naša roka tudi kaznuje o pravem času in v pravi meri. Tako kažemo, da ljubimo Boga in bližnjega. Amen.

Novičar.

° Iz Celovca. Napravili smo v Celovcu slavjansko čitavnico. Kdor Celovec pozna, reči mora, da tu ni vgodno mesto za njo. Ako čitavnica hoče — ne rečemo — cveteti, ako hoče le obstati, treba bode napanjati vse žile, sukati pero, odpirati mošnjo. Da se torej čitavnica Celovška postavi na terdne, stalne noge, snovali in kovali so si rodoljubi to in uno reč. Nek večer sproži nek domorodec še to-le misel: Kaj bi bilo, če bi si čitavnica poskusila napraviti svojo tiskarnico. Dobiček se kaže gotov; kajti samo to, kar se zdaj slovenskega tiska v Celovcu, znaša že 3—4000 fl. na leto.

Strela je vdarila, vse je bilo zdaj po koncu, vsi so vpili na eno gerlo: Jaz rad pomagam, jaz dam, kolikor premorem, jaz tudi in jaz tudi. Vse je bilo židane volje. Na dobiček ni mislila nobena živa duša, tim menj še govorila od njega. Le ena edina misel je naduševala vseh serca: Živila naša čitavnica! ona bode imela čisti dobiček, le plačevala bode obresti za vložene denarje in sčasoma povračevala posojeno istino (kapital). To je bil naš statut alj ustav, — bil je jasen in kratek: „Vse za čitavnico našo!“

Res žalostno je torej, da so ti darežljivi rodoljubi za vso svojo dobro voljo in ves svoj dnar zdaj še le prisiljeni, pred celim svetom svojo čast in poštenost braniti. Tako čudno daje č. gosp. Matija Majar svojo rodoljubnost in vlastenstvo svoje na znanje!

Kar č. g. Matija Majar v „Novicah“ kvanta od „jedne in druge stranke“, od tega v Celovcu ničesar ne vemo. Mi poznamo le eno edino stranko in ta so tisti rodoljubi, ki so blage volje pomagati čitavnici in za njo napraviti tiskarnico. — Ravno tako je sama sanjarija, kar č. g. M. M. piše od „ustava alj statuta“ tiskarnične družbe. Rodoljubni gospodje, ki so dnar dati obljubili, doslej niso bili nikoli sklicani, nikoli niso torej ustava alj statuta osnovali. Vsa tista čenčarija maha torej proti mlinu na sapo, ki samo č. g. Matiju M. po glavi ropota.

Kaj in kako hočejo rodoljubni gospodje napraviti čitavnici v prid, znano je vsemu svetu. Dobička sebi ne iščejo nobenega: da se jim plačujejo obresti in sčasoma povračujejo posojeni dnarji, to in le samo to hočejo. Alj torej ni gerdo, kar g. M. M. v medočeje mečlje darežljivim gospodom: „Ako bi pak obračali vaše denarje sebično in na svoj dobiček“; alj ni ravno prav zvito vse narobe zasukano, kar v „Novicah“ na dalje stoji: „Sami odborniki bi imeli oblast, ustanoviti, kako se bode dobiček tiskarnice delil družbenikom.“

Tako more le pisati, kdor je ali sam slep in komur bi torej bolje bilo, da ne govori in piše, alj pa kdor hoče druge slepariti in poštene rodoljube na sramoto postaviti.

Č. g. Matija Majar je prašal „tudi drugu stranku“, to je „samega sebe“, gospodov, ki so kaj dati obljubili, pa ni prašal nobenega, in pripoveduje in nasvetuje, kako bi „druga

stranka“ to je „on sam“ rad imel družbo tiskarnično napravljeno. V celej tej osnovi ni trohice novega; kar je novega, je sama gerda dobičkarija, ktera izpod vsake besedice na vse oči gleda. V Celovcu mi vsi pravimo in terdimo: Ves čisti dobiček gre čitavnici; druga stranka v Gorjah, ki še ni obljubila beliča, pa piše v svojem ustavu: „Vlastniki tiskarnice, njenega premoženja i dobička so porazmerno vsi družbeniki, kteri su denarje složili, da se je napravila; oni su i ostanu vlastniki tudi tada, kadar se je kapital jim uže nazaj plačal, tudi tada, kadar bi se družba tiskarnična razjiti i razlučiti imela.“ Vidite jo golo dobičkarijo!

V Celovcu mi vsi pravimo in terdimo: Tiskarnica pride sčasoma narodnej čitavnici v last in posest. Druga stranka v Gorjah pa le pravi v svojem statutu: „Tiskarnicu čitavnica celovska naj kupi, ako bi to želela!“ Res, strast človeka oti in oslepi!

Tudi „Hermagoras-Vercina“ omenja g Matija Majar večkrat v svojem sostavku, pa vsegdar tako, da se lahko ošlata, kakšen hud tern da mu je naša družba sv. Mohorja. Zakaj da — to ve sam večni Bog, morebiti, da zavoljo tega, ker knjižice svojih za slovensko ljudstvo ne piše in izdava v Cirilici in njegovem vseslavjanskem jeziku.

Kako pa pride družba sv. Mohora v to sitno pravdo? Tako le je reč. Gospoda! rekel je nek znan rodoljub nek večer v čitavnici, gospoda, kaj pa potem, če nam tiskarnica dobička donša in dobiček v čitavnico privabi vse baže ljudi? Kaj se more potem s čitavnico zgoditi? Alj bode ostala zvesta svojemu namenu? Kaj? če s čitavnico pride tudi sčasoma tiskarnica v roke takim ljudem, ki bodo segali po vseh drugih namenih, kakoršnih prvi rodoljubni slovenski vtemelitelji niso imeli nikoli? Ta bi bila žalostna. — Dalje: Čitavnica more tako alj tako enkrat konec vzeti; kaj potem z njeno tiskarnico? Alj pojde tudi vse v Zagreb? Mislim, da ta naprava, ustanovljena s slovenskimi denarji, tudi ostane med Slovenci in za Slovence. Jaz sem torej teh le misel: Družba sv. Mohora se s svojimi od sv. očeta papeža poterjenimi postavami ne more sprevreči na kako drugo plujo stran, ona mora ostati narodna-slovenska. Pri čitavnici pa ni taka. Naj torej gospodje, ki za tiskarnico kaj podpišejo, za pravilo, za vselej veljavno pravilo postavijo, da ostane z njihovimi denarji napravljena tiskarnica le tako dolgo lastnina narodne čitavnice, dokler ta zvesta ostane namenu tistemu, ki je naznamovan v prvem in drugem paragrafu njenih pravil.

Nad tem (§. 1 in 2) naj bdi družba sv. Mohora za vselej slovenska in narodna.

Po tem še le, če se čitavnica izneveri svojemu namenu alj pa kakor si bodi razide, potem še le gre tiskarnica v last družbi sv. Mohora. Res čudno torej, da gosp. Matija Majar piše: „Privat-aufseherja“, kteri bi na njih imel paziti i jih pozorovati i njih napomnjevati i da bi te „privat-aufseher“ imel tako nečuvno i nevidjeno oblast, da bi smel pri tej priči odvzeti družbenikom tiskarnicu, denarje in vse premoženje tiskarnice, ako bi se oni pregrešili proti

nekemu paragrafu svojih štatut." Dalje: „Od tolega „Hermagoras-Vereina“ tota stranka neče nič slišati, da bi družbenike čitavnice i tiskarnice nadgledoval, po tiskarnici i njenom premoženji sebično grabil.“ Tako govori gosp. Matija Majar od naše preslavne družbe sv. Mohora, ki šteje okoli 2000 družbenikov, razpošilja vsako leto 20 tiskanih polj v 2500 iztisih in podučuje, olikuje in razveseljuje naše ljube Slovence že celih 12 let. Tako ne piše pravi domorodec!

Kar g. M. M. na koncu svojega sastavka piše, je gola resnica: „Denarje dati na obče koristen namēn, je rodoljubje: pa najžlahnejše, najplemenitejše rodoljubje je to: denar dati i skerbno paziti i si prizadevati, da se ti denarji vsegdar rodoljubno obračaju“, — pa te besede ne veljajo nam — „jednoj stranki“ — ki nočemo nobenega dobička za sebe, temveč celega prepustimo čitavnici, te besede timveč veljajo „drugoj stranki“ v Gorjah, ki hoče ves in celi dobiček za sebe, čitavnica pa, „ktera joj je mila i draga, kakor oko naše“, ne prepusti beliča, timveč terdnoserčno pravi: „Čitavnica! kupi od nas tiskarnicu! ako jo želiš in če imaš denarja!“

„Novice“ lepo prosimo, naj to razjasnenje tudi ponatisnejo.

And. Einspieler.

* Iz Rožne doline. Nahajajo se sem ter tje duhovnije (fare in kuracije), kjer dobiva fajmošter menj plače na leto, kakor pa provizor. Tako se godi, da provizor še precej izhaja, fajmoštru se pa prav terda godi. Po že stari postavi so štiftane (večne) svete maše v kongruo ali letno plačo fajmoštru zarajtane, provizorju se pa plačuje ena po 60 kr. iz farnih dohodkov. Taka se postavim godi v Golšovah (Göltschach); tam prejmlje fajmošter na leto veliko menj, kakor provizor, ker, kar se manjka do letne postavne plače, doplačuje provizorju cerkovna zaloga (religionsfond), fajmoštru pa nobena živa duša, on poteguje na leto 250 fl. 41 $\frac{1}{2}$ kr. Le živi, kdor more. Želeti bi bilo, da bi se ta napaka poravnala. Dokler je temu taka, noben pameten duhovnik ne more se oglasiti za tako faro. Takih far je več in vse so tako male, da je tudi drugih pristranskih dohodkov le prav pičlo alj pa nobenih. Tudi ni zemljišč, polja in travnikov, da bi se mogli duhovniki na drugi način pristojno preživiti.

* Iz Gorice. Sedemnajsti dan majnika ob desetih zjutraj smo imeli v stolni cerkvi slovesno peto mašo, na mesti binkoštnega ponedelka, h kateri so bili vsi udje družbe „pio soveegno“ imenovane povabljeni. Od te družbe je bilo večkrat govorjenje v Prijatlu in v Danici, ktere namen je bolnim duhovnikom po moči pomagati. Ta družba je v Gorici že precej stara, ali še le preteklo leto 1863 je prav za prav cerkvena bratovščina postala, ker je — z odpisom sv. Očeta papeža od 11. septembra 1862 ko taka poterjena in z odpustki oblagodarjena. Odpustki so pa ti-le: 1) popolnoma odpustek na dan pristopa k družbi, 2) popolnoma odpustek na god sv. Janeza Nepomučenca, ki ga zamore zadobiti vsaki ud, samo da je pri slovesni maši in da opravi navadne pogoje za zadobljenje odpustkov. (Letos, kakor smo rekli, je bila maša za en dan odložena), 3) ti odpustki

se zamorejo per modum suffragii oberniti v prid vernih duš v vicah, 4) vse svete maše, ki se berejo za ranjke ude te bratovščine, na katerem koli altarji imajo vse predprave, ki jih imajo na privilegiranih altarjih brane maše. Udje te družbe zamorejo biti duhovni in neduhovni. Nekdaj so se sprejemali v to bratovščino samo taki, ki v mestu stanujejo, poslednje leta pa se je to prenaradilo, tako da se sprejemajo udje iz cele škofije.

Poslednjo nedeljo mesca maja pa so imeli Goriški bogoslovci vesel dan. Obhajali so namreč povišanje duhovniškega ravnatelja svojega, mnogozaslužnega korarja J. Janeza Budala, na čast stolnega školastika. Med drugim, da vsaj nekaj omenimo, so proti koncu kosila slovenski in laški pevci verstili se s odpevanjem raznih pesem in pesmic, in so s tem zopet pokazali ne samo svoje visoko spoštovanje do milega vodja, ampak tudi, da so sami v petji dokaj izurjeni. Da so pri kosilu tudi napitnice glasile se, ni treba opomniti. — Ali ker od pevcov govorim, ne morem zamlčati še tega, da so slovenski pevci, kar jih je med bogoslovci, na sv. rešnjega telesa dan pri procesiji Riharjeve antifone za take priložnosti zložene kaj izvrstno peli, in da so s tim pobožnemu ljudstvu, kolikor smo slišali, tudi mnogo vstregli.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija.

Č. g. Hafner Jan. je dobil faro Šent-Mihel pri Pliberce in č. g. Konjč Fil. faro Otok. — Č. g. Lebe Filip pride za provizorja k sv. Jeri in č. g. Dragatin Jan. za kaplana v Šent-Andraž. — Kuracijo v Ravni bo oskerboval č. g. fajm. Križe Vinc. in faro Apače č. g. Jančko Jak. — Umerli so č. g. Slavik Matija, duh. svetovavec in fajm., Sumič Matevž, penz. fajm., Kravcer Greg., konz. svetovavec, dekan in penzionist.

Goriška nadškofija.

Č. g. Čermelj Jož. je šel menjavši z g. Jern. Štrekljnom za spovednika in pridigarja na sv. Goro; g. Štreklj je zdaj provizor pri sv. Roku, g. Velikonja Jan. pa v Roči. Moško faro je dobil g. Fiegl And.; faro pri sv. Ignacu v Gorici pa č. g. Kumar Jan. in v Šlovrenc gré za provizorja g. Kumar Jož.; v Merno pa za kapl. g. Šmuc Jan. Č. g. Nagode Luka pride kot vikar v Savodnje, č. g. Delkin Fr., vikar, odtod v Doberdob. Č. g. Vatta Jan. bo penzioniran. V. č. g. Budal Jan. je izvoljen kanonik školastik in viši šolski ogleda. — Vikarijata Gabrije in Št. Martin na Krasu, bivša dozda pod moško faro, bosta zanaprej sama svoja ter naravnost dekanu devinskemu podložna. — Umerl je v. č. g. Pavel Celotti, podvodja in spovednik na sv. Gori pri Gorici, star 86 let. Kot podvodja je bival ranjki na sv. Gori 62 let. R. I. P.!

Terzaška škofija.

Č. g. Tomaš De-Haro, bivši dominikanar, je sekulariziran in postavljen za duh. pom. k nov. sv. Antonu v Terstu. Vale Jan. gre za kapl. in šol. učenika v Abacijo. — Č. g. Godigna Mikl. je umerl. R. I. P.!

Ljubljanska škofija.

Visokoč. g. prof. Poklukar Jan. je izvoljen za stoln. korarja. Č. g. Boner Jož. dobil je dek. faro na Verhniki, č. g. Rihar Franc Hotedersko duhovniho in č. g. Habe Jan. lokalijo Dražgoče. Č. g. Jeriha Mat. gre za kapl. in kateh. v Loko, č. g. Drobnič A. k sv. Petru v Ljubljani in č. g. Novak Jož. v Žuženberk. Umerla sta č. g. Jonke Juri, jubil. fajm. in kaplan Križnar Jož. R. I. P.!

Odgovorni izdaj. in vred. Andr. Einspieler. — Natisnil J. & F. Leon v Celovcu.